

Znásilnění

Znásilnění (§185 Tr.z.) je definováno: „*kdo jiného násilím, nebo pohrůzkou násilí, nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.*“

Tresty jsou samozřejmě přísnější, byl-li delikt spáchán na dítěti, nebo má-li zvláště závažné následky. Z definice je zřejmé, že delikt může být spáchán také v homosexuálním gardu.

Hlavním **motivem znásilnění** je dosažení pohlavního vzrušení a sexuální uspokojení pachatele. Některé výklady kladou důraz na nesexuální motivy, zejména na snahu vynuceným koitem demonstrovat svou dominanci nad napadeným objektem. Podle našich dat 13 % žen uvádí, že byly někdy silou donuceny k pohlavnímu styku. Zhruba stejný počet žen přestála nedokonaný pokus o znásilnění. Jen **malá část** těchto činů však **byla někomu ohlášena**.

Pachatelé znásilnění jsou nejčastěji mladí muži ve věku do 30 roků, tak jako je tomu v celé oblasti sexuální agrese. S věkem se riziko spáchání sexuálně agresivního deliktu dosti podstatně snižuje. Vztah pachatelů znásilnění k obětem není vždy zcela indiferentní. Více než polovinu pachatelů znásilnění tvoří muži, kteří se rekrutují z okolí oběti. Patří k jejím příbuzným, přátelům, známým či spolupracovníkům. Zdá se, že výskyt těchto známých osob je vysoký zejména v těch případech znásilnění, které nejsou hlášeny.

Hlavní rizika pro znásilněné ženy jsou:

- nežádoucí otěhotnění,
- nákaza pohlavně přenosnou nemocí a
- fyzické či psychické trauma. Vysoká je sekundární traumatizace znásilněných žen opakovanými výsledky a nešetrným jednáním ze strany okolí. Nejde jen o postupy policie. Také soudní projednávání případu může být zdrojem velmi nepříjemných situací. Většina pachatelů se totiž při těchto procesech snaží oběť všemožně dehonestovat a snížit tak její věrohodnost.

Nedořešená je otázka kvalifikovaného ošetření těchto žen, jejich poradenství a právní ochrana. Znásilněná žena potřebuje především **komplexní péči**, která musí být nezaujatá a šetrná. Snaha po vypátrání a potrestání pachatele je věcí policie a neměla by být řešena na úkor psychického stavu znásilněné ženy.

Opakovaně se setkáváme v odborných, ale hlavně v laických kruzích s tvrzením, že ženu vlastně znásilnit nelze. Tito lidé se domnívají, že nemá-li pachatel jednoznačnou fyzickou převahu, pak se žena vždycky ubrání. To je ovšem naprosto nesprávné tvrzení. Hlavním manipulačním mechanismem sexuálních agresorů je **strach**. Násilí a vyhrožování většinou slouží právě k tomu, aby vzbudilo strach a zlomilo tak odpor oběti. Je zde podobná emoční situace jako třeba při loupeži. Mnohý oloupený muž nepochybně mohl pachateli účinně vzdorovat, kdyby to uměl a kdyby se odvážil. Lidé zpravidla nejsou cvičeni ve fyzickém boji. Proto u agresivních deliktů nelze aplikovat bezduché poměrování váhy a výšky pachatele a oběti. Výskytu znásilnění stěží zabráníme zvyšováním bojových schopností žen. Ženy by měly **více využívat pasivní obranných technik**. Především nevystavovat se zbytečnému riziku. Riziko včas rozpoznat a vyhnout se mu. Nepohybovat se samy v nočních ulicích a parcích. Nevyhledávat intimní situace s muži, o kterých téměř nic nevědí. V situaci ohrožení znásilněním bývá překvapivě málo využívána jediná a skutečně účinná technika. Tou je **útěk**, a to bez ohledu na zanechané předměty nebo peníze.

Agrese v homosexuálních vztazích není zdaleka tak vzácná, jak se někdy soudí. Homosexuální muži jsou někdy k sobě velmi agresivní. Více násilí bývá ve vztazích dospělých homosexuálů k mladistvým partnerům. Muž může být přinucen k tomu, aby strpěl anální koitus, aby prováděl felaci, nebo masturbaci útočníka. Opakovaně jsme se setkali s popisem sexuální agresivity v lesbických vztazích. Zde zejména ty lesbičky, které se stylizují mužsky, násilím nebo hrozbami nutí jiné ženy k tomu, aby strpěly jejich sexuální praktiky.

Jen malou část trestných činů znásilnění páchají osoby s kvalitativní poruchou sexuální motivace. U naprosté většiny pachatelů nenacházíme tedy sexuální deviaci. Nicméně tam, kde je parafílie přítomna, představuje výraznou dispozici ke specifické recidivě. Má být proto důkladně analyzována a léčena.

Není bez zajímavosti, jak velice se pohlavní násilí **rozšiřuje v období válek** a veřejného násilí. Prakticky nenalezneme jediný větší vojenský konflikt a revoluci bez epidemie znásilnění a jiných sexuálně agresivních činů. Také tato souvislost ukazuje, že sexuální násilí je jevem, který má široké sociálně-kulturní konsekvence. Máme-li bojovat proti výskytu sexuálně agresivních deliktů, musíme tak činit především propagací kritického postoje veřejnosti k romanticko-násilnické představě muže jako bojovníka a dobyvatele.

Odkazy

Zdroj

Autor: **doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc.** (přednosta Sexuologického ústavu 1. LF a VFN (<http://sex.lf1.cuni.cz/>))

Související články

- [Parafilie](#)
- [Homosexualita](#)